

[Jens Chr. Christensen.]

dermed afstemt efter det, erhvervets produktivitet kan bære. Den politik, der i de senere år har været i højsædet herhjemme, går kun godt og slår kun til, så længe eksporterhvervene gennem rationaliseringer og stadig større arbejdsindsats er i stand til at modvirke følgerne af de fejltrin, lovgivningsmagten i den forløbne tid har begået.

Når dertil så kommer, at næsten overalt, hvor dansk landbrug skal afsætte sin produktion, må erhvervet konkurrere med importlandets statskasse i form af de subsidier, som importlandet praktiserer til støtte for egen landbrugsproduktion, har dansk landbrug derfor lige siden anden verdenskrigs afslutning måttet kæmpe på to fronter. Den ene udadtil imod importlandenes subsidier til deres egne landmænd og til dels også andre landes eksportpræmier; den anden vort hjemlige omkostningsniveau.

Ingen her i landet har indflydelse på forholdene i de lande, vi skal afsætte til; det må dansk landbrug affinde sig med, men mon ikke alle er enige i, at dansk landbrug ikke mindst gennem de sidste 15 år har gennemført en rationalisering, der sammen med en enestående arbejdsindsats i de tusinder af bondehjem over det ganske land har gjort sit til at gavne vort fælles samfund? Denne indsats af arbejdssomhed og dygtighed, vort landbrug har udvist, kunne til nød hamle op med det, erhvervet har at kæmpe imod på den udenlandske front, man landbruget er totalt blevet svigtet på den hjemlige front. Det omkostningsniveau, som vor egen lovgivningsmagt har hele indflydelsen på, har man i uforstand ladet presse sig højere og højere op.

Hvis vi ser på tallene for såvel salgspriser som omkostninger inden for landbruget, ser vi, at alene i de sidste 5 år fra 1955-56 til 1960-61 udviser smørprisen en nedgang på 17 pct. I tallet er endda indregnet de hjemmemarkedspriser, der gennemførtes for 2 år siden, og den uhyre beskedne pris, som monopoltilsynet strakte sig til at godkende

for få måneder siden. For flæskets vedkommende har der i samme tidsrum været en prisnedgang på 7 pct., for æg en nedgang på 11 pct. Kun for slagtekreaturers vedkommende har der været et lille lyspunkt, idet disse i den samme 5 års periode viser en stigning på 7 pct., men alle ved, at de seneste måneder har udvist en særdeles mærkbar prisnedgang for slagtekreaturer; alene for fedekalvenes vedkommende ca. 1 kr. pr. kg levende vægt. Disse slagtekreaturer har i de sidste år været det eneste lyspunkt, dansk landbrug har haft for sin afsætning, men selv dette har man nu snart ikke mere. Uden at medregne de seneste måneders prisfald på slagtekreaturer viser landbrugets priser en nedgang på gennemsnitlig 8 pct. i denne 5 års periode.

Ser vi på landbrugets udgifter, går tallene desværre den anden vej. I den samme 5 års periode viser de indenlandske omkostninger en stigning på 17 pct., hvorimod importerede driftsmidler viser en lille nedgang på 4 pct., men stigningen i udgifterne i det hele er på i alt 12 pct., og deraf tegner alene de 2 sidste år sig for de $\frac{3}{4}$ eller ca. 9 pct., og det er, uden at dette forårs lønstigning er indregnet.

Disse tal viser landbrugets situation i en nøddeskal. Det er det indenlandske omkostningsniveau, det, vi fra lovgivningsmagts side til dels er herre over, der ødelægger dansk landbrugs muligheder for at klare sig økonomisk. Som før nævnt er det ikke mangel på hverken dygtighed eller arbejdsindsats fra den enkelte bondes side. For at understrege dette vil jeg gerne pege på, at i de sidste 5 år er landbrugets produktion steget med 15 pct., til trods for at medhjælperstaben i samme tidsrum er formindsket med 50 000. Tager vi produktionsstigningen pr. beskæftiget i landbruget, har den i de sidste 10 år været 60 pct., mens der i industrien i samme periode kun har været en stigning pr. beskæftiget arbejder på 17 pct.

Jeg har nævnt dette for i nogen måde at tegne baggrunden for den situation, ikke